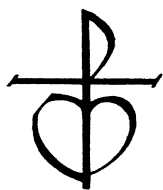

JUNGFRO MARIE BEBÅDELSES DAG

ANNUNTIATIO BEATAE MARIAE VIRGINIS

St Johannes-Yxenhult, Asbjørn Hjorthaug. Text Luk 1: 46-55

«Se, en jomfru skal bli med barn; hun skal føde en sønn og gi ham navnet Immanuel.» Jes 7,14
Så er det jul igjen, og det midt i fastetiden. Det er fantastisk med kirkeåret. Gjennom tekstene lever og ånder vi igjennom Jesu liv og gjerning. Vi har ikke før sunget sangen *«Se, vi går opp til Jerusalem i hellige fastetider og ser hvordan Jesus, Guds egen Sønn i stedet for syndere lider.»* så er dagen der, Jomfru Marias budskapsdag. I dag er det eksakt 9 måneder til jul.

«Og Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss,» Joh 1,14.

Marias budskapsdag understreker sterkt vår tro på at Jesus var et foster i mors liv som alle andre. Den store forskjellen var at det var Ordet, Gud selv som ble menneske. Et under der Gud utvelger jomfru Maria til å være mor, slik at verdens Frelser kan tre inn i vår verden. Dette er inkarnasjonens under. *«Se, en jomfru skal bli med barn; hun skal føde en sønn og gi ham navnet Immanuel.»* Maria er en enkel, from og fattig representant for den ventende rest av Israels ætt. Hun bor i Galilea, et religiøst lavstatusområde i Israel. Gjennom englebesøk hjemme i Nasaret får Maria det utrolige budskapet om at hun skal bli mor til verdens frelser. Maria gir klart uttrykk for at hun ikke har vært sammen med noen mann. Hun var en ung tenåring, men også *«en jomfru»*. Teksten gjentar gang på gang at hun var jomfru, samtidig som hun var trolovet med tømmermannen Josef. *«Engelen svarte: «Den hellige ånd skal komme over deg, og Den høyestes kraft skal overskygge deg. Derfor skal barnet som blir født, være hellig og kalles Guds Sønn.» Luk 1,35* Maria er full av spørsmål. Hvordan kan dette skje? Det er logisk helt umulig. Engelen Gabriel har svaret på de vanskelige spørsmålene: *«Frykt ikke, Maria! For du har funnet nåde hos Gud.»* Barnet er unnfanget ved Den hellige Ånd og er Guds sønn. Som en bekreftelse på at det utrolige kan skje om Gud griper inn, henviser engelen til Marias slektning Elisabet. Maria drar da av sted den ca. 4 dager lange reisen. Hun trenger noen å rådføre seg med og betro seg til. Elisabets høylytte og hjertelige hilsen må ha gitt Maria både mot og glede. Maria kalles av Elisabeth for *"min Herres mor"*. Det ukegamle fosteret kalles altså *"min Herre"* av Elisabet. Ved Helligånden forstår Elisabet hva som vil skje. Også hennes ufødte barn reagerer. For en bekreftelse for Maria! *«Velsignet er du blant kvinner, og velsignet er frukten i ditt morsliv.»* roper Elisabeth.

Så bryter jubelen løs. Salmer og profetord fra Det gamle testamente gir ord til Marias lovsang, Magnificat. En sang som til alle tider er brukt i tidebønnen og som vi også bruker når vi har Aftensang (Vesper). En sang som har inspirert de fremste komponister og den skjønneste musikk. Magnificat er første ordet i den latinske teksten: *Magnificat anima mea Dominum* («Min sjel opphøyer Herren») Som en from jødinne kjenner Maria til frelsesløftene. Hun har ikke bare kunnskap om løftene, hun lever i løftene. De er en del av hennes liv. Nå skal hun selv være med og oppfylle dem. *«Min sjel opphøyer Herren, og min ånd fryder seg i Gud, min frelser. For han har sett til sin tjenestekvinne i hennes fattigdom.»*

Det er så en må smile og bli glad når en hører unge Maria bryter ut i fryd og glede. Tenk hun er opphøyet til å være Herrens tjenerinne, uten å ha fortjent det. Her vi ved en grunntone i Skriften. Her er svaret på hvem som blir et Guds barn. Hvem er det Gud tar ut til sin tjeneste? Vi tenker at det er de som av naturen er godt utrustet, vellykket eller har fortjent det. Men Gud har en helt annen målestokk og har andre tanker enn vi: *«Men det som i verdens øyne er dårskap, det utvalgte Gud for å gjøre de vise til skamme, og det som i verdens øyne er svakt, det utvalgte Gud for å gjøre det sterke til skamme.»* 1 Kor 1,27 Gud kom til verden for å frelse det som

var fortapt. Tenk at akkurat jeg, arme synder, er ved troen på Jesus Kristus et Guds barn med rett til det evige livet. Maria er klar over hvem hun er, en fattig tjenerinne og en som ikke hadde fortjent å være Jesu mor. Men midt i sin ydmykhet ser hun også sin storhet: hennes tjeneste er så viktig at hun til alle tider skal prises salig. Maria er viktig i frelseshistorien. Derfor er det også i luthersk tradisjon satt av egne Mariadager: Jomfru Marias kirkegangsdag i februar, Marias bebudelsesdag nå i mars og Marias besøkelsesdag i juli.

«Min sjel oppbøyer Herren, og min ånd fryder seg i Gud, min frelser. For han har sett til sin tjenestekvinne i hennes fattigdom.» Her henter Maria en strofe fra Hab 3,18 *«Men jeg vil fryde meg i Herren, juble i Gud, min frelser.»* Både Marias sjel og ånd tar del i lovsangen. Hun bekjenner Gud som sin frelser. Det innebærer at hun i hele sitt liv fortrøster seg til Herren og legger også framtiden i hans hender. Så er det noe viktig for vårt eget kristenliv. Vi er ikke alltid glade. Ofte kan jeg være nedstemt og alt er tungt og motløsheten kommer. Men merk at det står *«fryder seg i Gud, min frelser.»* Det er det fantastiske med evangeliet. Det flytter fokus bort fra oss og vår status over på hva vi har i Kristus. Derfor kommer Paulus med oppfordringen: *«Fil 4,4 Gled dere alltid i Herren! Igjen vil jeg si: Gled dere!»* Fil 4,4. Evangeliet vender sorg til glede, fortvilelse til håp, mørke til lys. Nettopp fordi du er den du er kan du synge sammen med Maria: *«Min sjel oppbøyer Herren, og min ånd fryder seg i Gud, min frelser.»* Hvordan begrunner så Maria sin lovsang til Gud? Hva er kilden til denne gleden?

Det kan vel bare beskrives med ett ord; evangeliet, det glade budskap *«i Gud, min frelser.»*

Evangeliet er fortellingen om Jesus som ble menneske for å redde deg fra synden, døden og fortapelsen. Evangeliet er en kraft som skaper troen i ditt hjerte, en tro som klynger seg til Kristus. *«Gud var meg synder nådig»*, Kyrie eleison. Gud svarer med å si: dine synder er deg tilgitt. Du er mitt barn. Du er min.

«For han har sett til sin tjenestekvinne i hennes fattigdom. Og se, fra nå av skal alle slekter prise meg salig, store ting har han gjort mot meg, han, den mektige; hellig er hans navn.» Gud som er Hellig, Hellig, Hellig. Han som ikke tåler synd. Han som er fullkommen ren. Han ser til oss akkurat slik vi er og frelser oss i Jesus Kristus. Det er grunnen til vår glede. Maria siterer salm.103,17: *«Men Herrens miskunn er fra evighet til evighet over dem som frykter ham. Hans rettferd når til barnebarn,»* ved å si: *«Fra slekt til slekt varer hans miskunn over dem som frykter ham.»*

Det at du er et Guds barn. Det at du kommer til han som den du er og tar imot Herrens barmhjertighet. Det at du trofast søker nådemidlene i ord og sakrament og troen styrkes, er en investering for framtiden. Det er først og fremst for din egen skyld, men det samler også velsignelse for de som kommer etter deg. Vil du dine barn vel, så sørg for at din tro får næring slik at du lever hver dag i evangeliet. Sørg for at det hele tiden er en kanal oppad der du takker og ærer Gud for alt han har gitt deg. Det preger deg også i forholdet til dine nærmeste. Hvorfor er Maria så sikker på at dette holder inn i framtiden fra slekt til slekt? Hvor har Maria denne sikkerheten og tryggheten fra? Det er Gud som har utvalgt henne. Det er Gud som tar beslutningene. Det er Gud som utvelger. Saken ligger i hans hånd. Gud har utvalgt henne akkurat slik hun er med all sin ringhet. Det er Guds ansvar. For en trøst for oss alle. Når alt er mørkt og går oss imot, tar vi for mye ansvar selv. Vi tenker at først må jeg ordne opp i mitt eget kaos, så kan jeg be om hjelp. Nei, du skal legge ditt eget kaos i Guds hender. Han har lovet å være med deg alle dager til verdens ende. Han valgte meg ut til sitt barn. Han gjorde det ikke i blinde. Han gjorde det enda han visste om alle mine svake sider. Han kjente til at jeg er unnfallden og feig, likevel valgte han meg til å bli sitt barn. Slik er Gud.

«Han gjorde storverk med sin sterke arm.» Guds arm understreker Guds handlekraft. Hvilke storverk har han utført med sin arm? *«Med sterk arm løste du folket ditt ut, sønnene til Jakob og Josef. Sela.»* Sal 77,16. Dette skjedde når Gud førte Israel ut av Egypt. Dette var et forbilde på det Kristus gjorde da han ved sin død og oppstandelse førte sitt folk ut i frihet. *«Se, Herrens hånd er ikke for kort til å frelse, og hans øre er ikke for tungt til å høre.»* Jes 59,1.

«han spredte dem som bar hovmodstanke i hjertet. Han støtte herskere ned fra tronen og løftet opp de lave. Han mettet de sultne med gode gaver, men sendte de rike tomhendte fra seg.» Han møter oss med loven, Guds absolutte og udiskutable hellige vilje. Lovens hensikt er først og fremst å vise oss hvem vi er i forholdet til Gud. I møte med loven er det ingen som har noe å rose seg av. I møte med loven blir vi fortapt. I møte med loven må vårt stolte hjerte vike. Hvorfor gjør Gud det slik? De som liter på egne gjerninger er de her *«som bar hovmodstanke i hjertet»*, herskere og rike. De som ikke har noe å rose seg av er de som blir løftet opp og de

sultne som blir mett. Slik virker ordet om syndenes forlatelse. Evangeliet stiller vår sult og tørst og vi løftes opp. Gud leder oss til rennende vann og grønne beitemarker slik salme 23 beskriver det, Herren er min hyrde jeg mangler ingen ting.

Til slutt priser Maria Herren for at han er trofast mot sine løfter. *«Han tok seg av Israel, sin tjener, og busket på sin miskunn 55 slik han lovet våre fedre, Abraham og hans ætt, til evig tid.»* At Gud viser sin barmhjertighet mot Abraham innebar at Gud gav Abraham sine løfter. *«I deg skal alle slekter på jorden velsignes.»* 1 Mos 12,3. Når Abraham fikk løftene trodde han Gud og det ble regnet han til rettferdighet: *«For det var ikke ved loven Abraham og hans ætt fikk løftet om å arve verden, men ved den rettferdighet en får ved tro.»* Rom 4,13 Maria kjenner frelseshistorien. Abraham var troens far. Som troende vandrer Maria og vi i sporene til far Abrahams tro, Abrahams barn. For en stor trøst for oss i dag. Vi takker Gud for salige Maria, hun som trodde Gud og stilte seg til disposisjon for Gud til å føde Guds Sønn, vår frelser. Amen.